

ਮੈਂ ਅੰਗ-ਦਾਨੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ ਹਾਂ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਅੰਗ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਐਨ ਐਚ ਐਸ ਦੇ ਅੰਗ-ਦਾਨੀ ਰਜਿਸਟਰ (NHS Organ Donor Register) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੋਵੇ। ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਲਿਖਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ organdonation.nhs.uk ਦੇ ਪਤੇ ਤੇ ਔਨ-ਲਾਈਨ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ

0300 123 23 23 ਨੰਬਰ ਤੇ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਅੰਗ ਅਤੇ ਉਤਕ (ਟਿਸ਼ੂ) ਦਾਨ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵੈਬਸਾਈਟ organdonation.nhs.uk ਵੇਖੋ

OLC230L1.1 2012

ਅੰਗ-ਦਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

ਅੰਗ-ਦਾਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਬਾਰੇ ਗਾਈਡ

How do I become a donor?

If you decide you would like to become a donor on your death, you need to join the NHS Organ Donor Register to ensure your wishes are recorded. Discuss your decision with those closest to you so that they are aware of your wishes. Adding your name to the register is simple and quick:

You can register online at organdonation.nhs.uk

Or call 0300 123 23 23

To find out more about organ and tissue donation, visit organdonation.nhs.uk

OLC230P 2012

Organ donation and religious beliefs

A guide to organ donation and Muslim beliefs

ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਅੰਗ-ਦਾਨ

ਅੰਗ-ਦਾਨ

ਅੰਗ-ਦਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਅੰਗ ਕਿਸੇ ਅਜੇਹੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਦੇਣਾ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਅੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗ ਬਦਲ ਕੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਅੰਗ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ, ਫੇਫੜੇ, ਗੁਰਦੇ, ਜਿਗਰ, ਪਾਚਕ ਗ੍ਰੰਥੀ (pancreas) ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਅੰਤੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚਮੜੀ, ਹੱਡੀ, ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਅਤੇ ਕੈਰਨਿਆ ਵਰਗੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਗ-ਦਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਧਰਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅੰਗ ਦਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇ, ਜਿਗਰ ਜਾਂ ਦਿਲ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੀਵਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਖਤਰਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅੱਜ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪਰਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡਾ ਵਾਕਫ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅੰਗ-ਦਾਨੀ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਉ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਲਉ।

ਸਹਿਮਤੀ

ਅੰਗਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਅੰਗ-ਦਾਨੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅੰਗ-ਦਾਨੀ ਬਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਉ। ਅੰਗ-ਦਾਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਨੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੰਗ-ਦਾਨ ਕਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਮੁਮਕਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਟੀਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਿਰਪੱਖ ਡਾਕਟਰ ਮੌਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਦੋਂਦੇ ਹਨ।

ਯੂ.ਕੇ. ਵਿਚ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅੰਗ ਅਜੇਹੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਨਟੈਂਸਿਵ ਕੇਅਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ‘ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤਨੇ (ਸਟੈਮ) ਵਿਚ, ਜਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ, ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤਨੇ ਦੀ ਮੌਤ’ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ‘ਕੋਮਾ’ ਜਾਂ ‘ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ’ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰੜੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਮਾਗੀ ਮੌਤ ਕਦੋਂ ਹੋਈ। ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤਨੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਹੀਜ਼ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ‘ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਖੂਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਵੀ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਰੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ‘ਬਿਨਾ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ’ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਅੰਗ-ਦਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵੀ ਅਜੇਹੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਟੀਮ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ

ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਚਾਰੇ ਤਾਂ ਸਟਾਫ ਕਿਸੇ ਪਾਦਰੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਅੰਗ-ਦਾਨ

ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਅੰਗ-ਦਾਨ ਬਾਰੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ, ਜੀਵਿਤ ਜਾ ਮ੍ਰਿਤ, ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੀ ਥਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਮੂਲ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਲਾਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਨਵ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਨੇਮ ਕਿ **‘ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੱਦੀਆਂ ਹਨ’** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਦਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਚਾਇਆ ਜਾਂ ਕਾਫੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਉਸ ਨਿੱਜੀ ਹਾਨੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਕੁਝ ਆਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੰਗ-ਦਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

“ ਜੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਏਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਇੰਜ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਰੀ ਆਦਮ ਜਾਤ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੋਵੇ।”
ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ, ਅਧਿਆਏ 5, ਆਇਤ 32

“ ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਂਰ ਵਲੋਂ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।”
ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ

“ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਅੰਗ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੋਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅੰਗ ਦੇ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇ।”
ਸ਼ੇਖ ਡਾ. ਐਮ ਏ ਜ਼ਕੀ ਬਦਾਵੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਲਿਜ, ਲੰਡਨ

ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ ਇਹ ਸਾਫ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ:

“ ਜੀਵਨ ਬਚਾਉਣਾ ਕੋਈ ਅੱਚਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਜਾਏ, ਪਰ ਅਜੇਹਾ ਬਿਨਾਂ ਬੱਦਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

“ ਇੰਨੀਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਸੱਖਿਆਂ ਅਜੇਹੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅੰਗ-ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਅੰਗ ਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਣ ਦੀ ਹੱਤਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇ, ਅੰਗ-ਦਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸਲਾਮੀ ਫਿਕ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਰਫ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਦਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੱਦੇ ਹਨ।”

ਮੁਫਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜ਼ੁਬੈਰ ਬੱਟ, ਮੁਸਲਿਮ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਬ੍ਰਿਟੇਨ

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ:

“ ਅੰਗ-ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਰਾਇ ਲਵੇ।”
ਮੁਫਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਜ਼ੁਬੈਰ ਬੱਟ, ਮੁਸਲਿਮ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਬ੍ਰਿਟੇਨ

Islam and organ donation

In Islam there are two schools of thought with regard to organ donation. The human body, whether living or dead, enjoys a special honour and is inviolable, and fundamentally, Islamic law emphasizes the preservation of human life. The general rule that ‘necessities permit the prohibited’ (al-darurat tubih al-mahzurat), has been used to support human organ donation with regard to saving or significantly enhancing a life of another provided that the benefit outweighs the personal cost that has to be borne. The following are some verses which have been used to support organ donation:

“ Whosoever saves a life, it would be as if he saved the life of all mankind.”
Holy Qur’an, chapter 5, vs. 32

“ Whosoever helps another will be granted help from Allah.”
Prophet Muhammad (pbuh)

“ If you happened to be ill and in need of a transplant, you certainly would wish that someone would help you by providing the needed organ.”
Sheikh Dr MA Zaki Badawi, Principal, Muslim College, London

An alternative view clearly states that:

“ The saving of life is not absolute, but subject to the amount of cost that has to be borne. Therefore, although the above quotation enjoins the saving of life this is not without restriction or caveats.

“ According to a similarly large number of Muslim scholars organ donation is not permitted. They consider that organ donation compromises the special honour accorded to man and this cannot be allowed whatever the cost. Scholars, such as the Islamic Fiqh Academy of India, allow live donations only.”
Mufti Mohammed Zubair Butt, Muslim Council of Britain

ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸਲਾਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੈ। ਅੱਲਾਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹੇਠਲੇ ਫਤਵੇ ਵਲ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

1995 ਵਿਚ ਯੂ.ਕੇ. ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ (ਸ਼ਰੀਅਤ) ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

- ਮੌਤ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ

- ਮੌਜੂਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤਨੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ

- ਕੌਂਸਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤਨੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

- ਸ਼ਰੀਅਤ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਰਦ ਘੱਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੌਂਸਲ ਅੰਗ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ

- ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅੰਗ-ਦਾਤਾ ਕਾਰਡ ਲੈ ਕੇ ਚਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

- ਜੇ ਅੰਗ-ਦਾਤਾ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਗ-ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਇੱਛਾ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਮਿਰਤਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਮਿਰਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ‘ਚੋਂ ਅੰਗ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

- ਅੰਗ-ਦਾਨ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਫਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ

- ਇਸ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਅਕਾਦੇਮੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਦਾ ਦੱਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜਵੰਦ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਦਾਨ ਕਰਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਦ ਇਸਲਾਮਿਕ ਫਿਕ ਆਫ ਦ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਜੋ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਿਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿੱਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ)

- ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਦੀ ਗ੍ਰੈਂਡ ਉਲੇਮਾ ਕੌਂਸਲ

- ਦ ਇਰਾਨਿਅਨ ਰਿਲੀਜਿਅਸ ਅਥਾਰਟੀ

- ਮਿਸਰ ਦੀ ਅਲ-ਅਜ਼ਹਰ ਅਕੈਡਮੀ

Therefore it is very clear that in Islam:

“ Organ donation is a very personal choice and one should consider seeking the opinion of a scholar of their choosing.”
Mufti Mohammed Zubair Butt, Muslim Council of Britain

That said, one of the fundamental purposes of Islamic law is the preservation of life. Allah greatly rewards those who save the life of others.

To help in this matter the reader’s attention is drawn to the following life-saving Fatwa:

In 1995, the UK-based Muslim Law (Shariah) Council resolved that:

- the medical profession is the proper authority to define signs of death

- current medical knowledge considers brain stem death to be a proper definition of death

- the Council accepts brain stem death as constituting the end of life for the purpose of organ transplantation

- the Council supports organ transplantation as a means of alleviating pain or saving life on the basis of the rules of the Shariah

- Muslims may carry donor cards

- the next of kin of a dead person, in the absence of a donor card or an expressed wish to donate their organs, may give permission to obtain organs from the body to save other people’s lives

- organ donation must be given freely without reward, trading in organs is prohibited

- this is supported by Muslim scholars from some of the most prestigious academies of the Muslim world who call upon Muslims to donate organs for transplantation. These include:

- the Islamic Fiqh Academy of the Organisation of Islamic Conference (representing all Muslim countries)

- the Grand Ulema Council of Saudi Arabia

- the Iranian Religious Authority

- the Al-Azhar Academy of Egypt

Islam and organ donation

Organ donation

Organ donation is the gift of an organ to help someone else who needs a transplant. Hundreds of people’s lives are saved or improved each year by organ transplants.

Organs that can be donated by people who have died include the heart, lungs, kidneys, liver, pancreas and small bowel. Tissue such as skin, bone, heart valves and corneas can also be used to help others.

Donation is an individual choice and views differ even within the same religious groups.

Why is it important to think about donating organs?

With medical advances it is now possible to use transplanted organs and tissues to enhance the life chances of those suffering from a range of terminal conditions such as renal, liver and heart failure. More people than before now suffer from these conditions and some ethnic groups seem to be more affected than others.

The person in need of an organ today may be a stranger, but tomorrow that person could be someone you know and love dearly. So please take the time to think about becoming an organ donor and discuss your thoughts with loved ones.

Consent

The consent or permission of those closest to the potential donor is always sought before organs can be donated. This is why it is so important to discuss your wishes with your loved ones should you decide to become a donor. Many families who agree to organ donation have said that it helps to know some good has come from their loss.